Ao. 1856. Zaturdag

No. 36. 22 Maart.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 21 Maart 1856.

Op heden zijn in ondertrouw opgenomen:

Isedor Hecht
en
Frederica Carolina van den Bergh, zich noemende en schrijvende **Frederika Carolina van den Bergh**.

Christiaan Harrevelt
en
Theodora Susanna van de Vreugd.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
A. F. VAN AMSON.

Eerste afkondiging.

Transporten.

(3613) Den 19n. Maart 1856. J. C. Gomperts, Vendumeester, aan J. H. C. Wolff, van de Erven en daaropstaande Gebouwen aan de Voorstad *Zeelandia*, 1e. Buitenwijk No. 64, O. W. La. A No. 17 en 18.

Idem. Dezelve aan Denzelve, van het Huis en Erf aan de *Wichers Straat*, 1e. Buitenwijk No. 62 *a b*, O. W. La. A No. 35.

Idem. Dezelve aan C. Sprillenberg, van den Grond *Curaçao*, gelegen aan de *Wanica Kreek*.

Idem. Dezelve aan J. S. Swijt, voor zijne minderjarige kinderen S. M. J. J. en M. R. Swijt, van het Huis en Erf op den hoek van de *Steenbakkerij* en *Zwartenhovenbrug straten*, N. W. La. C No. 121, O. W. La. D No. 285.

Idem. Dezelve aan Ik. Emanuels, van de plantaadje *Akkerboom*, gelegen aan de rivier *beneden Commewijne*.

Idem. Dezelve aan C. van Favereij, voor hare minderjarige dochter C. W. van Favereij, van het bloote Erf aan de *Wageweg straat*, N. W. La. B No. 144, O. W. La. D No. 87.

Idem. Dezelve aan S. L. Hijmans, van het Erf met de daarop staande Gebouwen aan de *Steenbakkerij straat*, N. W. La. C No. 183, O. W. La. D No. 316.

Den 20n. F. L. Pichot qq. C. Barends n. ux. aan J. F. en C. A. Affourtit, van het Erf met de daaropstaande Gebouwen aan de 1e. Buitenwijk bekend onder No. 53.

Paramaribo, den 21 Maart 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

POLITIE.

Gedurende de afgeloopene week is bij de Politie opgaaf gedaan, dat zich uit de stad en hare omstreken heeft verwijderd:

De slaaf *Castor*, aankomende den boedel Wed. G. N. Linck geb. Vogt.

Terwijl sedert 1 Februarij ll. als afwezig zijn opgegeven:

1o. De slavin *Caro*, aankomende, Helena Schmidt geb. Mengel.

2o. De slaaf *Frans*, aankomende F. Neumann.

3o. De slaaf *Alboheur*, aankomende de minderjarigen Juliaan, Elisabeth en Antoinette Kuhn.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven niet op te houden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834, G. B. No. 1, vastgesteld.

Paramaribo, den 21 Maart 1856.

De Procureur Generaal,
J. Æ. LISMAN.

POLITIE.

Bij de Politie aangifte gedaan zijnde, van het vermissen van een *onopgeboeid* **CORJAAL**, gemerkt William Cummings, — zoo wordt een ieder gewaarschuwd, om voormeld Corjaal niet te koopen, en uitgenoodigd, om dit Vaartuig, wanneer hetzelve ter verkoop mogt worden aangeboden, aan te houden, en daarvan onmiddellijk ten burele der Politie 1e. Afdeeling, gehouden wordende aan den *Waterkant* bij de *Platte Brug*, aangifte te doen.

Paramaribo, den 21 Maart 1856.

De Procureur Generaal,
J. Æ. LISMAN.

SEQUESTERS

der plantaadje *Kroonenburg*, bieden bij inschrijving, het hoogste bod goedgekeurd wordende, te koop aan, tegen *Kontante Betaling*:

16 VATEN SUIKER,

om voor rekening en risico van den kooper, binnen *acht* dagen, van plantaadje af te halen.

Zullende de inschrijvings billetten ter Griffie van het Geregtshof tot **HEDEN MORGEN** ten *negen* ure worden aangenomen. (3895)

Paramaribo, den 22 Maart 1856.

Nieuwstijdingen.

Fransch Guyana.

Aan de *Feuille de la Guijane Française*, tot den 15n. dezer, ontleenen wij het volgende:

Op den 16n. Februarij ll. is de nieuw benoemde Gouverneur van Fransch Guijana, de vice admiraal Baudin, met het rijks korvet *le Gassendi*, te *Cayenne* gearriveerd. Z. Ex. is bij het aan wal stappen ontvangen geworden door den maire der stad en het état major der plaats, aan het hoofd van een detachement van 50 man. De stoet geleidde Z. Ex. vervolgens naar het Gouvernements gebouw, alwaar de autoriteiten vereenigd waren en door den kolonel Masset aan Z. Ex. werden voorgesteld. Daarop heeft voornoemde kolonel den admiraal aan de troepen, die daartoe onder de wapens gekomen waren, voorgesteld, waarna eene algemeene revue de plegtigheid besloot.

Des anderen daags woonde de Gouverneur, vergezeld van al de autoriteiten, ten *acht* ure, eene mis bij, bij welke gelegenheid de apostolische prefect eene toepasselijke aanspraak tot Z. Ex. hield, welke toepraak even gepast door Z. Ex. werd beantwoord.

— De Gouverneur heeft zijne toestemming gegeven tot het zamenstellen van eene maatschappij ter exploitatie van de goudlagen der Aparouague en zijne ondersteuning toegezegd bij het departement van Marine. De onderneming zal plaats vinden bij actien van 100 francs ten getale van 10.000. De gelegenheid tot de deelname is opengesteld tot den 1n. April 1856, sijnde het maximum van de door één persoon te nemen aandeelen voorloopig bepaald op 100.

— Tot aanmoediging der aanplanting van katoen had de Gouverneur zaad van de *Sea Islandsche* soort, uit de Vereenigde Staten ontboden, die thans is aangebragt en gratis aan de planters op hunne aanvrage wordt uitgereikt.

In een brief uit Konstantinopel wordt verhaald, dat de civile lijst des sultans, die vroeger 6 millioen 500,000 piasters 's maands bedroeg, nu onlangs op 10 millioen gebragt is. Als oorzaak van dezen maatregel wordt opgegeven vooreerst de duurte van alle levensmiddelen te Konstantinopel en ten andere, dat de sultan verpligt is uit zijne bijzondere kas de schulden van de sultanes te betalen, die op ongeveer 60 millioen geraamd worden. Zoo beloopen de schulden van de sultane Adilé, thans echtgenoot van Mehemed Ali Pacha, 15 millioen, en de sultane Fatma, sedert een jaar met Ghalik Pacha gehuwd, is ongeveer 10 millioen schuldig.

De keizer van Rusland en keizer Napoleon.

Het navolgend verhaal toont aan, hoe keizer Alexander zijne uiterste poging heeft aangewend, om Louis Napoleon uit de Engelsche alliantie te lokken, en hoe keizer Napoleon aan zijne verbindtenissen getrouw en standvastig is gebleven.

» Sedert het begin van den oorlog zijn vriendschappelijke beleefdheden, doch van strikt particulieren aard, tusschen de leden der Russisch keizerlijke familie en de prinses Mathilde (nicht des Franschen keizers), als een natuurlijk gevolg van haar huwelijk met prins Demidoff, onderhouden. In September laatstleden werd hieraan eene staatkundige wending gegeven, en een der kleinere Duitsche staten nam op zich, om een' afzonderlijken vrede tusschen Frankrijk en Rusland tot stand te brengen. — Rusland deelde aan Frankrijk de concessien mede, welke het willens was te doen, (en die naderhand in eene expresse circulaire van den 22n. Dec. bekend gemaakt werden). De Czaar bood daarenboven aan keizer Napoleon bijzondere voordeelen voor zich zelven aan. De keizer wederstond echter deze verleiding, hoewel het verbond, hem door Rusland aangeboden, het ruimste veld opende voor Fransche eerzucht en veroveringszucht. Aanzienlijke afstand van grondgebied zoude de prijs en het resultaat van dit verbond der twee grootste en oorlogzuchtigste militaire mogendheden zijn; maar het hield tevens eene verbreking in van des keizers verbindtenis met Engeland, welke hem op denzelfden weg zoude gevoerd hebben, als zijn ongelukkige oom bewandeld heeft. — Keizer Napoleon, deze voorstellen geweigerd hebbende, deelde ze aan de hoven van Londen en Weenen mede. De uitslag daarvan, in laatstgenoemde hoofdstad, was, dat Oostenrijk plotseling het gevaar inzag, waaraan het blootgesteld was geweest, en onmiddellijk besloot, zich met alle partijen op een' ondubbelzinnigen voet te stellen. De voorwaarden, welke zij tot sluiting van den vrede opmaakte, werden, nadat dezelve te Londen en Parijs nagezien en verduidelijkt waren geworden, naar St. Petersburg opgezonden en aldaar aangenomen. Terwijl die onderhandelingen aan den gang waren, werd de Czaar er van onderrigt, en trachtte hij ze vooruit te loopen, door prins Gortschakoff te gelasten, om te Weenen het besluit bekend te maken, dat reeds ter kennis van Frankrijk gebragt was en hetwelk den inhoud der depeche van 22. Dec. uitmaakte. De prins begaf zich dienvolgens naar graaf Buol, en hem aansprekende met de woorden: » Wel, mijn waarde graaf, ik breng u vrede" deed hij zijne mededeeling; doch ontving tot antwoord, dat Ruslands aanbieding te laat kwam; dat Oostenrijk hare eigene voorstellen reeds had opgemaakt en aan Frankrijk en Engeland had onderworpen.

Het overige is bekend.

In een brief uit Petersburg, voorkomende in den *Constitutionnel*, wordt gezegd: » De Czaar heeft, zoo als ik u reeds heb medegedeeld, uit zich zelven en zonder dat iemand het verwachtte, het besluit genomen, om de Oostenrijksche voorstellen aan te nemen. Dit is de zuivere waarheid, hoewel het ook even zeker is, dat hij aan den raad van eenige voorzigtige personen het oor geleend heeft. De beide Gortschakoffs hebben veel gedaan. De invloed van den eenen, die Rusland te Weenen vertegenwoordigt, is groot, en het is gelukkig dat de Czaar zulk een vertrouwen in zijne diplomatieke ervaring en bekwaamheid stelt.

Een andere brief uit St. Petersburg van den 29 Jan. zegt, dat het gouvernement de voorzorgen, om aan de oorlogskansen het hoofd te bieden, geenszins vermindert. Den dag te voren had de adel een groot banket aan prins Gortschakoff gegeven. Daar de prins de eerste was, die woorden van vrede tot zijnen gebieder te rigten, wordt deze demonstratie beschouwd, als een bewijs, dat de edelen de vredelievende gevoelens van den Czaar deelen. — Te Odessa en onderscheidene fabriekssteden van Zuid-Rusland waren al de huizen geillumineerd, toen de tijding der beslissing ten voordeele van den vrede, aldaar ontvangen werd.

De club der handelaars van Odessa heeft besloten, den keizer deswege een adres van gelukwensching aan te bieden.

Handelsbrieven uit St. Petersburg van 31 Januarij deelen mede, dat het vertrouwen onder de kooplieden wederom is toegenomen en de beurs zich verbeterd heeft. Eene verkeerde bekendmaking dat er reeds een wapenstilstand zoude gesloten zijn, schijnt eene impulsie aan de markten te hebben gegeven. Volgens het gevoelen van zaakkundigen, bestaat er geen twijfel, dat de Oostenrijksche interventie om den vrede tot stand te brengen, oorspronkelijk te St. Petersburg beraamd is, en wordt het welslagen daarvan begroet als eene talentvolle zegepraal, waardoor het bekend worden van den werkelijken toestand van Rusland en de vernedering, om vredesvoorwaarden te verzoeken, zijn afgewend. De vrede, zegt men, is niet meer eene kwestie ter overweging, maar voor het land eene volstrekte noodzakelijkheid; en dit feit is zoo volkomen erkend, dat iedereen gelooft het vaste besluit van den Czaar te zijn, om op zoodanige wijze voor de geallieerden te verschijnen, als geschikt is, om de beeindiging des oorlogs zeker te doen slagen. De hoogmoed van de dweepzieke partij zal te vreden gesteld worden met het denkbeeld, dat de onderwerping, hoewel thans onvermijdelijk, evenwel niet voortdurend behoeft te zijn. Het beroemde gezegde van keizerin Catharina, dat Konstantinopel, met betrekking tot Rusland, » *de sleutel van het huis is*", zal niet uit het geheugen gewischt worden. Een tijd van rust moet men tot elken prijs hebben, en het is reeds wel, dat men dien gekregen heeft terwijl Cronstadt en Sweaborg nog op onneembaarheid kunnen bogen. Doch deze staatkunde is alleen *voor het tegenwoordige.* Geen Rus zal zijne uitzigten op Turkije opgeven. Thans wordt gezegd, dat men de Engelschen noodig heeft, om publieke werken en spoorwegen aan te leggen, en om het kapitaal te verkrijgen, ten einde Rusland in staat te stellen, het Ottomanische Rijk op een gunstiger tijdstip, wanneer Frankrijk met inwendigen strijd te kampen heeft, te bemagtigen. Van daar dat, voor het toekomende, de diplomatieke toon ten gunste van den vrede, ter bevordering van den handel en eene beperking van het rijk zal zijn. Daarom zal het gouvernement onmiddellijk, nadat er een traktaat zal gesloten zijn, concessien en waarborgen aan Engelsche compagnien geven, tot daarstelling van spoorwegen over het geheele land. Het is de overweging van de doelmatigheid dezer oogmerken die, naar men zegt, den grootvorst Constantijn naar de zijde des vredes heeft doen overhellen, en zijne toetreding wordt door iederen waren Rus beschouwd als geen invloed op zijne voornemens te zullen hebben. Hij zal, naar de meening der Russen, den pligt, hem door de godsdienst opgelegd, en tot welks vervulling zijne opleiding en de zeden des lands tot eene voortdurende voorbereiding hebben gestrekt, niet vaarwel zeggen.

Opstand in Arabie.

Uit Konstantinopel wordt dd. 28 Januarij gemeld, dat er, volgens brieven uit Jedda van den 2n. dier maand, in dat gedeelte van Arabieen opstand is uitgebroken, die zich, zoo als hier onder blijkt, zeer heeft uitgebreid. De opstand begon, zoo als het niet ongewoon is, met eene omstandigheid van schijnbaar geringe beteekenis. Een der Sheiks van de bergdistrikten, door welke de weg naar Mecca leidt, was opgeroepen, om aan den Sherif Abdul Mubaalik, gouverneur van Arabie, rekenschap te geven, waarom hij niet voldaan had aan een bevel tot toezending van 150 man troepen. De Sherif had het zelfs zoo ver gedreven, dat hij een zijner onderhoorigen had gelast, den baard van den ouden bergbewoner af te scheren, iets dat in het oosten eene grievende beleediging is. — De Sheik zwoer bij zich zelven wraak te zullen nemen, doch verborg zijn besluit onder het masker van onderdanigheid. Vergezeld van eene afdeeling der wacht, keerde hij naar de bergen terug, om zorg te dragen voor de 150 man; doch, zoodra de wacht binnen de grenzen van zijne jurisdictie en buiten het bereik van hulp was, of niet meer ontvlugten kon, deed hij de manschappen ter dood brengen. Terwijl dit kleine voorspel plaats had, werd aan Hassan Aga, bevelhebber der toen te Jedda in garnizoen gelegen hebbende ongeregelde troepen, door den Sherif opgedragen, om de onderscheidene gedeelten van dat gebergte te inspecteren. Ten einde daartoe manschappen op te doen, was Hassan Aga verpligt zijne toevlugt tot geweld te nemen. — Doch de inwoners van dat gedeelte der bergen waren de eenigen aan wie men wapens gelaten had, om zich tegen de invallen van de Wahabi Arabieren der woestijn te verdedigen. Zij dreven derhalve zeer gemakkelijk de ongeregelde troepen, ten getale van ongeveer 1300 man terug, waarbij eenigen gedood en gewond werden. Hassan Aga maakte rapport van de zaak aan den Sherif, die onmiddellijk eene expresse aan de militaire gouverneurs van al de districten zond, waarbij alle aanwezige linietroepen opgeroepen werden, om onverwijld naar de bergen op te rukken, ten einde de ongeregelde manschappen te versterken. — Hij riep ook al de Arabieren van zijnen stam te wapen. In het begin van December ll. was het geheele getal vereenigd en rukte men op, om de opstandelingen aan te vallen. Hunne eerste operatien vielen gelukkig uit. Zij joegen de bergbewoners op de vlugt; doch, terwijl zij bezig waren hen te vervolgen, geraakten zij in bergpassen, waar geene militaire manoeuvres konden gedaan worden; de opstandelingen openden alstoen een moorddadig vuur op hen, hetwelk de troepen gedurende eenigen tijd doorstonden, zonder in staat te zijn een enkel schot te lossen; doch eenigen tijd daarna geraakten zij in eene verwarring, welke met eene algemeene vlugt eindigde. Hassan Aga en Eyoub Bey, de eerste en tweede bevelhebber, sneuvelden. De troepen lieten 1800 geweren, benevens hunne provisien, op het slagveld. Zij hadden verder 127 dooden, 293 gewonden en 400 vermisten. Zoodra de Sherif deze nederlaag vernam, vertrok hij met de troepen die hij konde missen, ten einde de verspreide soldaten, voor wie hij provisien en ammunitie medenam, bijeen te trekken. Nogmaals drongen de Turken over de bergen, doch nogmaals werden zij, met groot verlies, teruggeslagen. De tijding van deze nederlaag bragt eene gisting onder den geheelen stam van den Sherif te weeg. Zij zwoeren wraak, en een algemeene opstand greep van alle kanten plaats. De troepen des sultans, waarvan het grootere deel krijgsgevangen of in het hospitaal was, waren niet talrijk genoeg om veel goeds te doen. De wegen naar Decca werden door de aanhangers der opstandelingen bezet, terwijl het aantal in opstand zijnde Arabieren tot 25,000 man is op-

komen. Sedert hebben ook andere deelen van het land de wapens opgevat. Zoodanig was de staat van zaken bij het afzenden der laatste berigten. Zoodra de Porte kennis bekomen had van al de handelingen en verkeerde maatregelen van bestuur des Sherifs, werd deze afgezet en vervangen door den ex-Sherif Abdul-Asoun, die eigenlijk tot de partij der opstandelingen behoort. Zonder twijfel zal diens benoeming tot bevrediging leiden.

Turkije.

OVERZIGT DER GESCHIEDENIS VAN TURKIJE.

(Ontleend aan het Werk »DE OORLOG *tusschen Rusland, Turkije en de Westersche mogendheden, in het midden der 19de eeuw.*«)

(*Vervolg van ons vorig No.*)

Overzigt van den toestand van Turkije, voor het uitbreken van den oorlog.

Wanneer het niet kan worden geloochend, dat ondanks de hervormingen, door Mahmoud en zijn zoon tot stand gebragt, ondanks het licht, dat hier en daar is ontstoken, ondanks een aantal waarlijk goede wetten en reglementen, Turkije nog in onze dagen eene wonderlijke vereeniging van verblijdende en treurige verschijnselen oplevert, de verblinde aanhangers van het oude (de zoogenaamde oud-Turksche partij) ongestraft en tegen de bedoelingen des Sultans tal van onregtvaardigheden en vaak gruwelen plegen, — dan moet daarvoor eene oorzaak bestaan, eene kracht werkzaam zijn, die het oude steunt en het nieuwe tegenstaat. Die kracht nu is geene andere dan die, welke het geloof aan zijn Profeet, de onvoorwaardelijke erkenning van het gezag des Korans den echten Muzelman verleent. Het komt er dus op aan, te onderzoeken van welken aard het godsdienstig geloof der Turken is, tot welke gezindheden en daden het hem aanspoort. Wij zullen dan ontdekken, hoe het strenge Mahomedanismus elementen in zich bevat, die schier onoverkomelijke hinderpalen zijn voor de voorgestelde hervormingen, maar hoe het tevens noch in beginsel, noch in toepassing behoeft te leiden tot de barbaarschheden, de onnatuurlijkheden, waarvan men zijne belijders vaak onregtvaardig en zonder voorafgaand onderzoek heeft beschuldigd, en waarbij men oordeelde naar feiten en verschijnselen, die helaas niet vreemd zijn onder de aanhangers van elke belijdenis, en die ontsproten, of uit dweepzucht of uit verbastering der oorspronkelijke instellingen.

Getalsverhouding der Mahomedanen en Christenen in Turkije.

Eene naauwkeurige opgave der bevolking van Turkije zou tevens moeten behelzen hare verdeeling in veertien verschillende rassen. Voor ons oogmerk is het echter genoeg te staven, dat het eigenlijke Turksche ras het talrijkste is, en dat de Christenen van den Griekschen ritus door een verkeerd taalgebruik gewoonlijk Grieken worden genoemd, ofschoon de oorspronkelijke Grieksche bevolking naauwelijks een zesde gedeelte van de Turksche bedraagt.

Zie hier in ronde cijfers de verhouding van de Mahomedanen en Grieksche Christenen:

Mahomedanen in Europ. Turkije	4,550,000
» Aziatisch Turkije	12,650,000
» Egypte	3,800,000
Totaal Mahomedanen	21,000,000
Grieksche Christenen in Europ. Turkije	10,000,000
» Aziatisch Turkije	3,000,000
Totaal Grieksche Christenen	13,000,000

Bij deze dertien millioen Grieksche Christenen, moet men voegen 2,400,000 Christen-Armeniers, waardoor dus de geheele bevolking van het rijk wordt gebragt op 36,400,000 inwoners.

Mahomed en zijne leer.

Wat men ook moge beweerd hebben, Mahomed was noch een dolzinnig dweeper noch een avonturier. Door godsdienstige geestdrift bezield, misleidde hij waarschijnlijk zich zelven niet minder dan zijne aanhangers, maar in zijn ijver om de afgoderij te verdelgen is eene opregte vroomheid niet te miskennen, al plooide later de staatsman en wetgever de denkbeelden, door hem gepredikt, de wetten, door hem afgekondigd, steeds naar de traditiën en behoeften der Oostersche volken, al liet zich de krijgsheld verleiden om ze door het zwaard voort te planten en te grondvesten. Mahomed schiep zich geen God: hij huldigde Dien, door Mozes en Christus gepredikt; hij schiep alleen eene eeredienst. Die eeredienst was eenvoudig; een gebed, reinigingen, eenige vastendagen, de belofte om des gevorderd voor het geloof te sterven — ziedaar ten naastenbij het geheele Mahomedanismus. De moeijelijkheden, de tegenspoeden en het verval van deze leer zijn ontsproten uit eene en dezelfde oorzaak: de voorbedachte vermenging van de burgerlijke met de godsdienstige wet. De Koran is een afgerond wetboek, waarin alles wordt geregeld, van het gebed tot God af, tot de wijze van leven met zijne vrouw (of vrouwen) toe. Het is de misgreep van een genie, dat alles door zijn gezag willende regelen, het beginsel verachtte, door Christus vooropgesteld: »Geef Gode wat Godes is en den Keizer wat des Keizers is.«

Daar de maatschappij gegrondvest is op het huisgezin, is het niet onbelangrijk een blik te slaan op de verpligtingen, door den Koran opgelegd aan echtgenooten, vrouwen en kinderen. Het gedogen der veelwijverij is een verwijt, dat steeds met den meesten nadruk tegen het Islamismus is ingebragt. Zien wij wat er van dit gedogen is. Mahomed predikte zijne leer onder een volk, waar ieder het regt had tot tien vrouwen toe te huwen; waar de wetten toestonden, dat de meisjes werden gedood, wanneer zij den vader tot last waren. Getrouw aan zijn stelsel van *transactie* liet de Profeet de vrijheid tot het huwen van vier vrouwen, terwijl de Koran leerde: »Vreest gij onregtvaardig te zullen zijn omtrent uwe kinderen, huw dan slechts twee of drie vrouwen. Vreest gij nog onregtvaardig te zijn, huw er slechts eene. Wees mild in uwe giften aan uwe vrouwen.« Nevens deze voorschriften bevat de Koran er nog andere, zoowel omtrent het gedrag, waartoe de echtgenoot jegens zijne vrouw is gehouden, als omtrent de geldelijke ondersteuning welke hij haar gedurende het huwelijk, maar vooral na eene echtscheiding moet verleenen, zoodat de veelwijverij een uitsluitend voorregt van de hoogere standen is geworden. Vrij algemeen en toch onwaar is de onderstelling alsof ieder Turk tal van vrouwen, bijwijven en slavinnen heeft. Het sterkst sprekend bewijs daartegen is wel, dat de vrouwelijke bevolking van Turkije de mannelijke met niet meer dan een veertigste deel te boven gaat. Men kan dus veilig aannemen, dat het huwelijk met eene vrouw bij de Turken *regel*, dat met meerdere vrouwen *uitzondering* is. Verder worden de wederzijdsche verpligtingen, zoowel zedelijke als stoffelijke, van ouders, kinderen, broeders en zusters op eene voldoende wijze door den Koran geregeld, en terwijl in het belang der kinderen, na den dood hunner ouders, volledige bepalingen zijn gemaakt omtrent de erflating, hebben de vermaningen tot deze gerigt den kinderlijken eerbied onder de Muzelmannen krachtdadig bevorderd.

(*Vervolg hierna.*)

Herat.

De stad Herat, waarvan de Perziers zich nog kort voor het ten einde loopen van het vorige jaar hebben meester gemaakt, is een der belangrijkste stations op den grooten weg tusschen Iran en Hindostan, waar eene vreedzame handels-karavaan, zoowel als een veroverend leger, in een mild door ooft en vruchten gezegend landschap, proviand en rust vindt. Als een hoofdschakel in dien ketel van de Oasen-steden en markten der woestijn, welke het verkeer tusschen Voor- en Achter-Azie daarstelt, trok de stad en omstreek van Heirud sedert eene reeks van eeuwen de begeerige blikken van Mongoolsche, Perzische en Affghaansche veroveraars tot zich. De naaste weg van Herat naar Kaboel door de bergpassen van Peropomisus en het land der wilde Eimaks en Hezarish-stammen is slechts voor kleinere afdeelingen toegankelijk, en de als legerhoofd zoowel als schrijver bekende sultan Baber, die eenmaal dien weg heeft afgelegd, heeft eene verschrikkelijke beschrijving van de doorgestane vermoeijenissen en gevaren gegeven. De groote zoogenaamde Koninklijke weg van Perzie over Herat, Kandahar en Ghasna naar Kaboel, over eene lengte van 85 geographische mijlen, biedt een leger nergens moeijelijkheden aan. Een karavaan legt op een gewonen marsch de reis van Herat naar Kaboel in 30 à 40 dagen af, en een troep ruiters in gezwinde dagmarschen in elf dagen.

Stations en van water voorziene plaatsen vindt men hier overal; menschelijke woningen treft men er echter zelden aan, en de groote steden en verblijfplaatsen van kleine vorsten en stadhouders liggen op grooten afstand van elkander en gelijken naar de weelderige groeikracht van hare omstreken, op de Oasen der Sahara. Alle handel, alle verkeer heeft zich hier geconcentreerd, en al bezit hij den bloei niet meer van die tijden, toen de weg naar Indie langs de Kaap de Goede Hoop nog niet ontdekt was, ja zelfs toen Abbas de groote regeerde, zoo is hij toch nog winstgevend genoeg voor den talrijken stand der reizende kooplieden en karavanen, om al de gevaren, aan welke men door verschillende rooversstammen blootgesteld is, te trotseren.

Voor de ontdekking van den genoemden weg ter zee en de wereldscheepvaart, golden Kaboel en Kandahar bij de Oosterlingen voor de poorten van Indie, en de koninklijke weg als de eenige weg door die poorten, in wier bezit elke veroveraar moest trachten te komen, vóór hij aan eenen verderen weg naar de aan producten rijke landen van den Ganges en Indus kon denken. Onder alle verwisselingen van de monarchieën, is de karavanenhandel sedert onheugelijke jaren dezen weg getrouw gebleven, en daarom was de koninklijke weg ook ten alle tijde de verzamelplaats van allerlei rooverbenden.

Herat is de hoofdstad van den staat van dien naam, aan den Oostelijken rand van het plateau van den Iran, en reeds van oudsher als de koningstad Chorasan of het gezegend oord beroemd. Alle Oostersche schrijvers, met uitzondering van Abulfeda en Ibu Batuta, ten wier tijde zij als 't ware uit de asch waarin de veroveraar Deschengiskhan haar gelegd had, nog niet verrezen was, wedijverden om den roem van hare pracht en heerlijkheid te verkondigen. »Chorasan is de schelp der wereld en Herat de parel« zegt een Persisch spreekwoord, hetwelk inderdaad, volgens de begrippen, welke wij Europeanen van fraaije

steden hebben, eene groote overdrijving is. Even als de meeste steden van het Oosten, vertoont Herat van binnen een labyrinth van naauwe, morsige, donkere straten en stegen, welke somtijds overdekt, slechts donkere gangen vormen; kleine, smalle huizen, welke slechts de Oosterling gemakkelijk en bewoonbaar kan vinden; vier groote bazars met 120 kramen in welker doorgangen zich het geheele volksleven concentreert.

Ook de gewone onaangenaamheden van groote Oostersche steden, zoo als mesthoopen, stilstaande poelen, verrottende krengen enz. ontbreken in de straten van de „parel der wereld” niet; ja volgens de beschrijving van een Engelsch reiziger is Herat nog morsiger dan de morsigste wijken van Konstantinopel en Cairo.

Doch even als de meeste groote steden van het Oosten, welke niet hetzij aan toeval, hetzij aan politieke oorzaken, hetzij aan den luim van bouwlustige vorsten haar ontstaan en ligging te danken hebben, maar aan de vruchtbaarheid van haren bodem, frischheid der Oasis, waarvan zij het middenpunt in de drooge, vlakke landschappen vormen, zoo bestaat de geroemde schoonheid van Herat even als bij Damascus, Brussa en Samarkand in het aan vruchten rijke landschap, 't welk de groote morsige stad als 't ware met een weeldrige kroon van overrijken plantengroei omringt. Naar aanleiding van dezen bloeijenden omtrek heeft Herat bij de Perziërs den naam van de stad der honderdduizend tuinen gekregen.

Het uitgestrekte dal, waardoor de rivier Heirud stroomt, welke in het zand der woestijn verloren gaat, zonder dat een enkele waterdrup van dien stroom de zee bereikt, is met de heerlijkste vrucht- en bloemtuinen, wijnbergen, graanvelden en dorpen, beukenbosschen, bronnen en fonteinen bedekt, wier water volgens het gevoelen der Oosterlingen in frischheid en versterkende kracht, alle wateren van Azie, met uitzondering van de bronnen van Kaschmir overtreft. Het klimaat is hier steeds lenteachtig; slechts de ooftsoorten van de koelere luchtstreken komen hier voor; de vruchtboomen van warmere gewesten, oranjeappelen, citroenen, suikerriet en palmboomen ontbreken. De Engelsche reiziger Conolly verhaalt een zonderling gebruik der bewoners om ooft te gaan eten. In plaats van de vruchten op de markt te koopen, worden ze versch van de boomen gegeten. Te dien einde wordt elk bezoeker van een tuin bij zijn binnenkomen en zijn heengaan gewogen, en moet voor het verschil van het gewigt betalen.

De heerlijke bouwkundige werken welke volgens de oude Oostersche schrijvers, Herat eenmaal hebben versierd, zijn gedeeltelijk van den aardbodem verdwenen, gedeeltelijk tot puinhoopen vervallen. De geschiedkundige katastrophen, de gruwelijke verwoestingen onder de Mongoolsche en Perzische veroveraars, hebben de stad op verschillende tijden in puin veranderd, waaruit zij ten slotte even als de Phoenix uit hare asch verrezen is, omdat de nooit opdroogende zegen, welke de natuur op den vruchtbaren bodem liet nederdalen; steeds nieuwe bewoners, planters en landbouwers deed toestroomen, en de ligging aan den grooten weg tusschen Perzie en Indie nieuwe kooplieden tot zich trok. De koningstuin van Herat, — Bagh-Schahi, zooals Hammer hem noemt, — werd in het Oosten eenmaal als een wereldwonder beschouwd. Heden ten dage ligt hij met zijne paleizen in puin. Grootsch zijn zelfs in haar verval de in nabijheid van Herat gelegen ruïnen van Mussalah „de plaats der aandacht”, door een der Timuriden gebouwd, ter opname van de reliquiën van den Iman Riza, doch waarvan de opbouw niet voltooid werd, omdat ten gevolge van twisten en oneenigheden, het gebeente van dien heilige naar Mesched gebragt werd. Conolly vond den bouwstijl te Herat grootscher dan te Mesched. Hij beschrijft groote kolonnades met mozaikwerk, die een hoog domgewelf versieren, met overblijfselen van eene menigte bogenzuilen en door 20 minarets omgeven. De hoogste van deze minarets, met 140 trappen, besteeg hij en had van daar een heerlijk gezigt over het omliggende tuin- en bouwland, dat hem aan de bloeijendste streken van Italie herinnerde.

Van de producten des bodems verzendt Herat hoofdzakelijk saffraan, essa foetida, mastik, manna, een eigenaardige gele verfstof, zekere soort van gom, veel gebroogde vruchten en paarden naar Indie. Zijde wordt in de nabijheid veel gewonnen, doch niet genoeg om uit te voeren. De ijzer- en loodmijnen zouden veel opbrengen, maar worden slecht geëxploiteerd, zooals Kamran Schach aan Dr. Gérard zelf bekende. Volgens Fraser moeten hier voortreffelijke klingen gefabriceerd worden. Conolly roemt onder de fabriekaten van Herat de zijden en wollen tapijten welke, tegen de meest verschillende prijzen van 10 tot 1000 roepijen het stuk, in alle grootte en met de schitterendste kleuren vervaardigd worden.

Burgerlijke Stand.

Van den 14den tot den 20sten Maart 1856, zijn alhier ingeschreven als overleden,

Den 15den Cornelis Henrij Houwling, 19 jaren en 6 maanden.— Den 16den, Henriette Soesman, 38 jaren.— Idem, Richard O'Ferrall, Echtgenoot van Anna Christina Pohl, 57 jaren.— Idem, Joseph Marcus, zoontje van Marcus David Samson en Flora Heilbron, 1 jaar en 8 maanden.— Den 17den, Sara Jacob Mozes Jessurun, Echtg. van Jacob Haim Nunes Henriques, 22 jaren.— Idem, Gratia van Gomperts, n. g. 75 jaren.— Idem, Jean Baptist Val, 5 jaren en 6 maanden.— Idem, George Vith, 51 jaren, Jager.— Den 19n. Maria Christina Robert, 53 jaren en 3 maanden. Idem, Wilhelm Frederik van der Laan, 21 j. kannonnier 2e. klasse.

Producten Handel.

Bij inschrijving verkocht:

Suiker. Den 20n. dezer, 27 vaten van Plantaadje *Concordia*, a 10,02 cent.

Scheepvaart.

Aangekomen.

Den 19den dezer, de Fr. Schroefstoomboot *Croisseur*, Komm. Fougansier, van Cayenne.

Den 20n., de Eng. brik *Pilgrim*, kapt. H. Doane, van St. John (Nw. Brunswick).

Den 21n., het schip *Anna*, kapt. Hilbrands, van Amsterdam.

Idem, het Hamburgsche schip *Tiger*, kapt. Meijer, van Troon.

Uitgeklaard.

Den 19n. dezer, de Eng. schoener *Trusty*; kapt. G. Anderson, naar Demerary, lading: 7 balen heele Koffij 1,395 pond, 5 balen Cacao 710 pond, 30 balen buitenlandsche Rijst, 100 vaten Blom, 8 vaten Bakkeljaauw, 7 vaatjes Boter, 25 ½ vaten Vleesch, 20 ½ dito Spek, 50 kistjes Zeep, 12 vaatjes Beschuit, 1 vat Hammen, 6 dito Aardappelen, 12 balen Boonen, 2 kisten Kaarsen, 5 vaten Cement, 5 pakken Breeuwwerk. Passagiers: de Heeren G. P. Emanuels, V. Bartoccini, H. M. Thull, en J. J. Mesquita.

Uitgezeild.

Den 20sten dezer, Zr. Ms. Schoener *de Schorpioen*, Komm. Damme, naar Demerary.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Goede Verwachting, kapt. A. R. de Lang, adres bij Gisius & Co. — Sluit 25 dezer.

Texel, kapt. H. J. Hubert, adres bij Gisius en Co.

Jan Visser, kapt. Driest, adres bij M. M. Curiel.

Noord Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij F. P. Bouguenon.

Willem en Carel, kapt. N. D. Steenveld, adres bij H. Degenhard.

Plato, kapt. J. H. Henning, adres bij F. P. Bouguenon.

Anna Elisabeth, kapt. Teensma, adres bij J. G. Fonseca Fz.

ADVERTENTIEN.

De LOTERIJ van den ondergeteekende zal plaats vinden op **HEDEN AVOND** ten *acht* ure, in het *Surinaamsche Koffijhuis* van Gez. JUDA. (3587)

Paramaribo, den 22 *Maart* 1856.

F. T. BRUSCH.

Heden voormiddag 11 ure,

opening der inschrijvings-billetten op de geannonceerde *P. m.* **40** Vaten **SUIKER**, van Plant. *Berkshoven en Oostrust*, ten Kantore van

(3588) J. F. WERGES qq. c. s.

(3589). Bij inschrijving worden te koop aangeboden, **30 VATEN SUIKER**, van de plantaadje *Bleijendaal*, tegen *COMPTANTE BETALING* en binnen 8 dagen na de toewijzing, van plantaadje af te halen.

Zullende de biljetten van inschrijving worden geopend op Dingsdag den 25sten dezer, des voormiddags om *negen* uren, ten kantore van J. FROUIN qq.

Paramaribo, den 21 *Maart* 1856.

De pillen van Holloway *zijn een onvergelijkelijk middel voor gal- en leverziekten, gebrekkige spijsvertering, enz. enz.*

De weduwe van eenen officier in dienst der Oost-indische compagnie, woonde sedert geruimen tijd in Calcutta, waar zij zoo sterk leed aan maag- en leverkwalen; dat zij geenerlei voedsel meer kon verteren; zij had bijna onophoudelijk zware hoofdpijn en zenuw trekkingen, en was zeer neerslagtig, gewone gevolgen van een bedorven gestel. Geene geneesmiddelen hadden gebaat en hare vrienden gaven alle hoop op van haar te zien herstellen, tot dat zij hare toevlugt nam tot de pillen van Holloway, waardoor zij in zes weken tijds eene volmaakte gezondheid herkreeg.

Deze **PILLEN** zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrug straat* a *f* 1 en *f* 3. (3586)

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**